

Familjeterapi med spädbarn och deras föräldrar

Familjeterapikongress Stockholm 2018

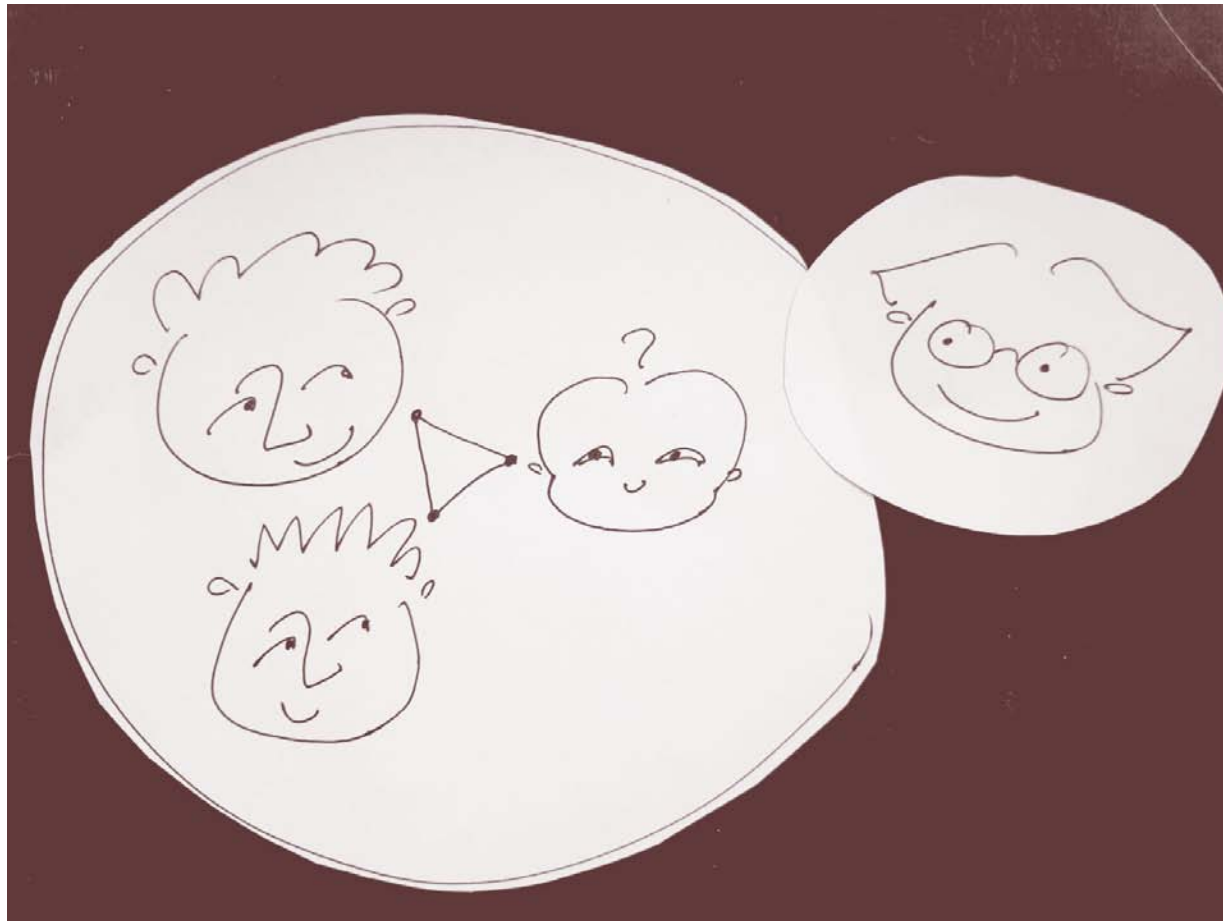
Stina Helmstrand

Leg psykolog och psykoterapeut med inriktning mot familj

stina.helmstrand@gmail.com

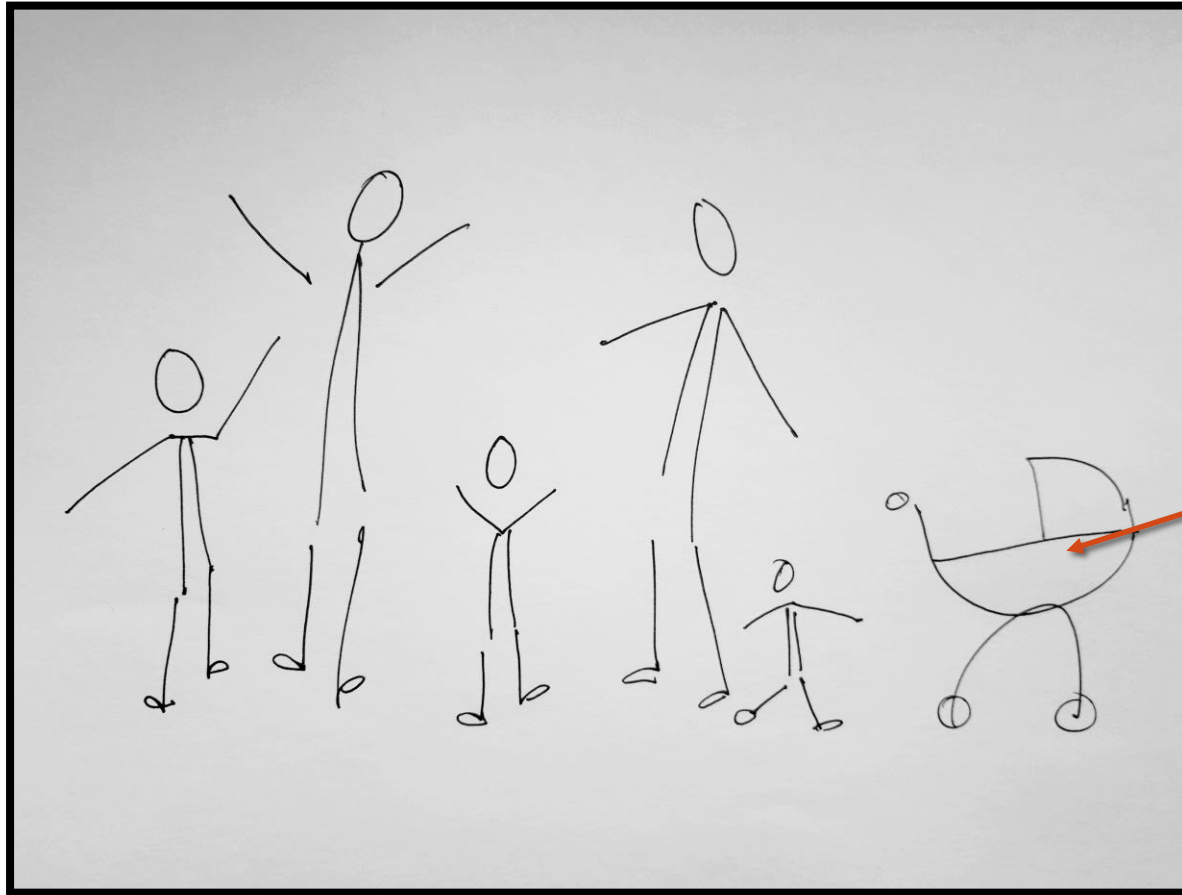
Samspelsbehandling = Familjeterapi

De minsta är lätta att missa

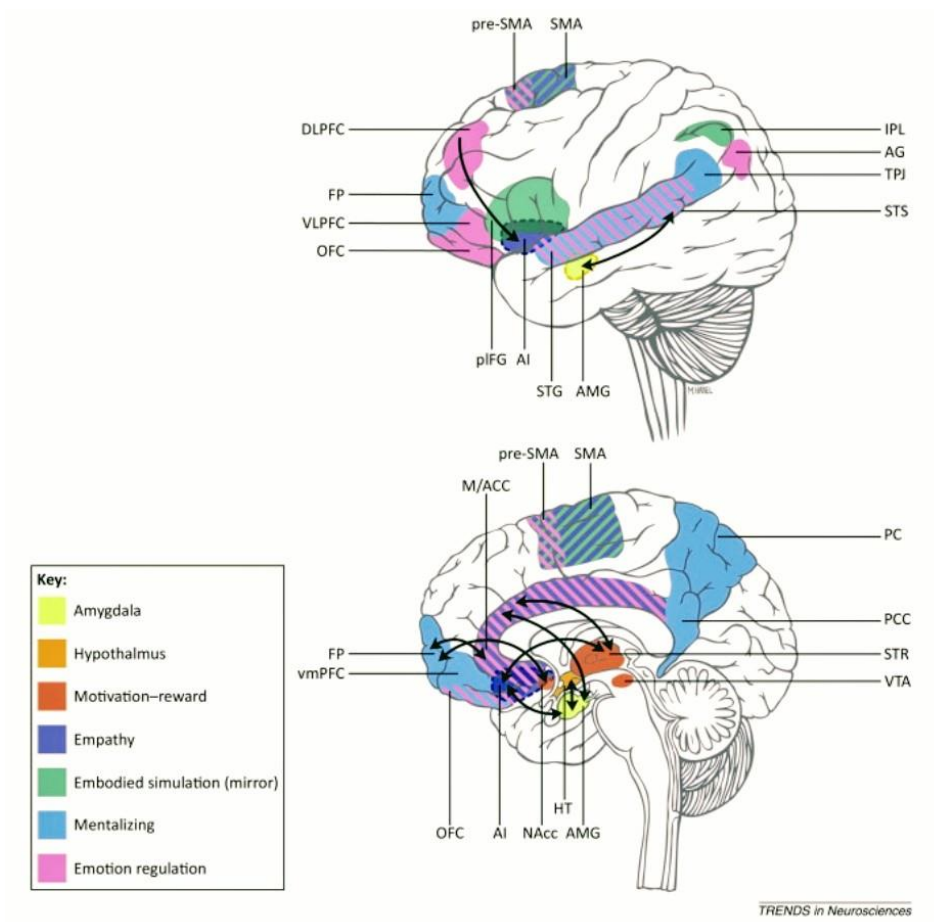

Terapi med de minsta och deras föräldrar

...för att jag tror på
förebyggande och tidiga
insatser

Samspelet påverkar hjärnan och hormonsystemet

Spädbarnspappor

Swedish Dads Fotograf Johan Bävman

<http://www.johanbavman.se/>

ALFRED NERHAGEN
38 år, landskapsarkitekt. Föräldraledig med barnen Zack och Mira i nio månader vardera.

TJESRD VAN WAIJENBURG
34 år, produktutvecklare på Ikea. Föräldraledig med Tim.

SAMAD KOHNGOLTAPEH
32 år, byggnadsingenjör. Föräldraledig i tio månader med Parisa och Leis.

JOHN WALLIN,
30 år, mekanisk ingenjör. Delade lika på föräldraledigheten med sin fru. Barnen Inez och Johannes.

Jag vill att min samvaro ska kretsa kring mina barn.

MARTIN GAGNER
35 år, administratör. Föräldraledig med Mattilda och Valdemar i cirka 6-7 månader vardera.

Inspiration

Ruth Feldman

Pia Risholm Mothander (anknytning och DC 0-3 – multiaxial diagnostik)

Monica Hedenbro (triaden och kulturskillnader)

Pamela Massoudi (bemötandet av papporna)
fatherhoodglobal.com (forskning)

Watch Wait Wonder (samspelsbehandling)

Dr Ruth Feldman

Barn och föräldrar utvecklas tillsammans i *samspelet* med varandra

Hormonsystemet påverkas: oxytocin ökar hos förälder och barn medan kortisol minskar

Delar av *hjärnan* som rör t ex empati och andra sociala förmågor utvecklas

Psykologiska processer påverkar biologiska – biologiska påverkar psykologiska

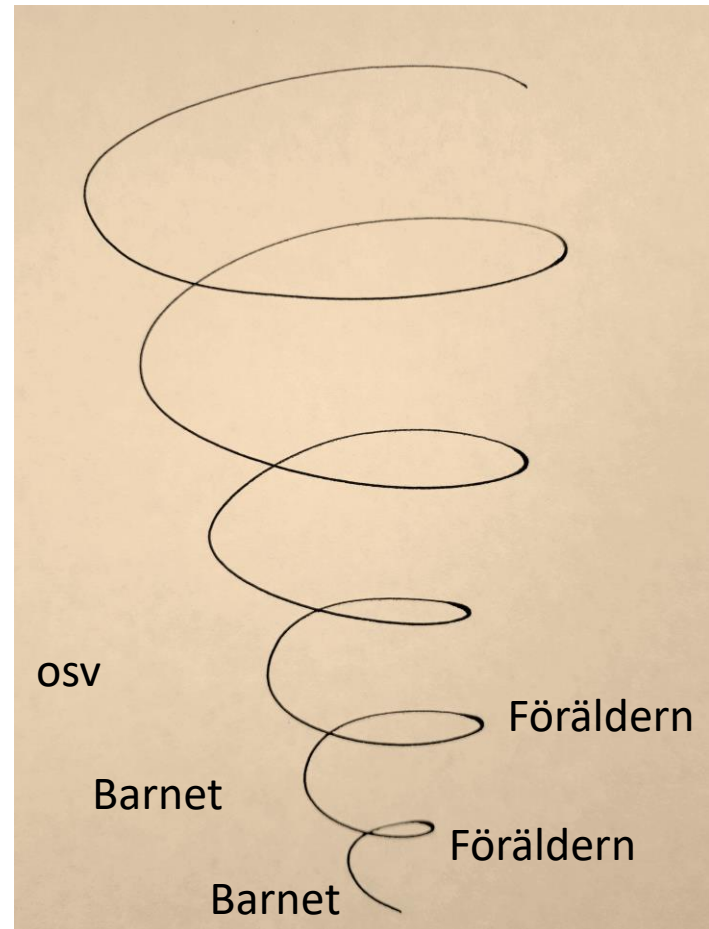
Detta gäller såväl mammor som pappor

En livslång dyadspecifik process

Förälder och barn
koordinerar och reglerar
sitt beteende

- blick
- röst
- fysisk kontakt
- osv

i en ömsesidig anpassning

Samspelet mellan barn och förälder...

... ökar halter av *oxytocin* hos både förälder och barn

... vilket ökar *sensitiviteten* hos föräldern

... och ökar *synkronin* i samspelet mellan förälder och barn

...vilket stärker anknytningen

... vilket ökar samspelet

Psykisk ohälsa hos nyblivna föräldrar

All tidigare psykisk ohälsa och sjukdom

Psykosociala stressorer, PTSD, kumulativ och komplex traumatisering

Stress – ångest – depression

Depression hos nyblivna mammor mer än 10% och hos nyblivna pappor knappt 10%

Samspel på film

Sammanfattning

- Uppmärksamma de minsta
- Uppmärksamma deras pappor
- Uppmärksamma föräldrarnas psykiska ohälsa
- Använd samspelsbehandling
- Samspel har psykologiska och biologiska effekter på barns och föräldrars utveckling

Småbarnsföräldrars upplevelse av stress i samband med föräldraskapet, vid inledning respektive avslut av behandling vid en mellanvårdsenhet

---

EXAMENSUPPSATS PSYKOTERAPEUTUTBILDNING MED
INRIKTNING SYSTEMISK FAMILJETERAPI, LINKÖPINGS
UNIVERSITET, 2016

Terapi med spädbarn och deras föräldrar

---

vid BUP Mellanvården Nordväst i Stockholm 2005-2017

- Samtal om föräldrablivandet, enskilt och som par
- Information och rådgivning utifrån föräldraroll och barns utveckling
- (Filmat) Samspelsbehandling i vardagen, i dyad och triad
- Samspelsbehandling i grupp med andra barn&föräldrapar
- Observation för bedömning av barnets psykiska hälsa
- Inkludering av resten av familjen/familjens privat nätverk
- Samverkan med andra aktörer

Samspelsbehandling

”Watch”... ”Wait”... ”Wonder”...

Vara på *golvet* – följ barnet

Vara tillsammans

Att finna nöje/lust

Benämna vad vi ser och upplever (mentalisering)

Omsorg om förälder påverkar förälderns omsorg om barnet

Data

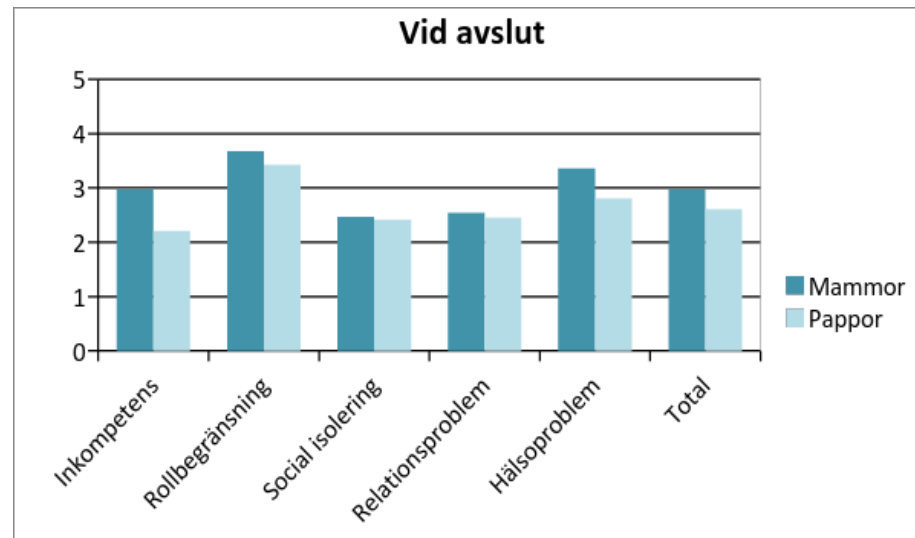
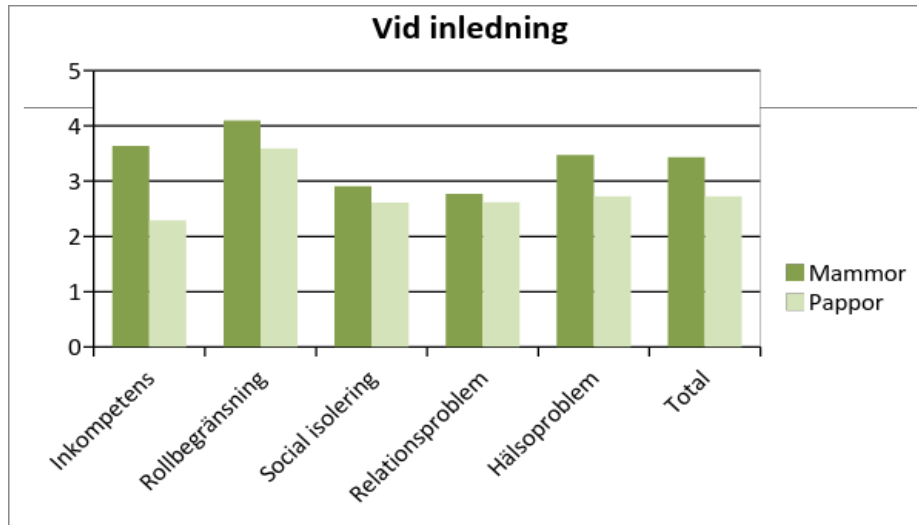
Stressmätning med SPSQ vid inledning och avslut

244 formulär ifyllda

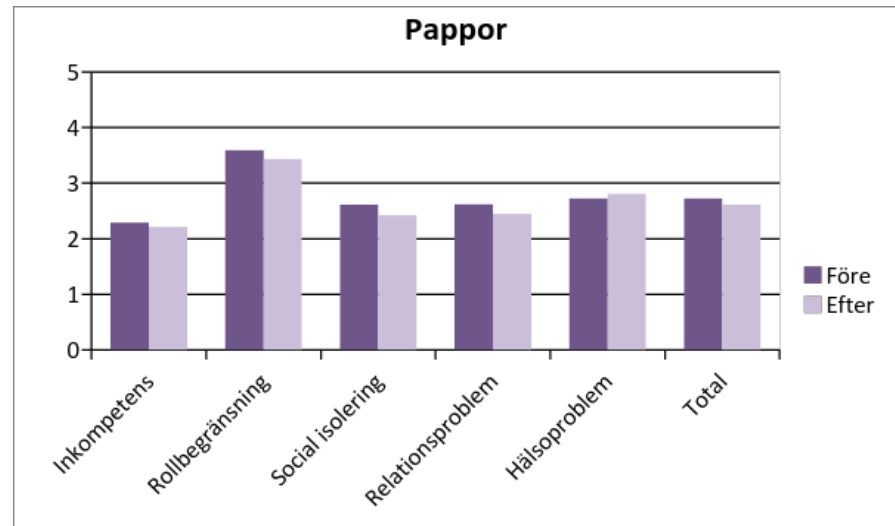
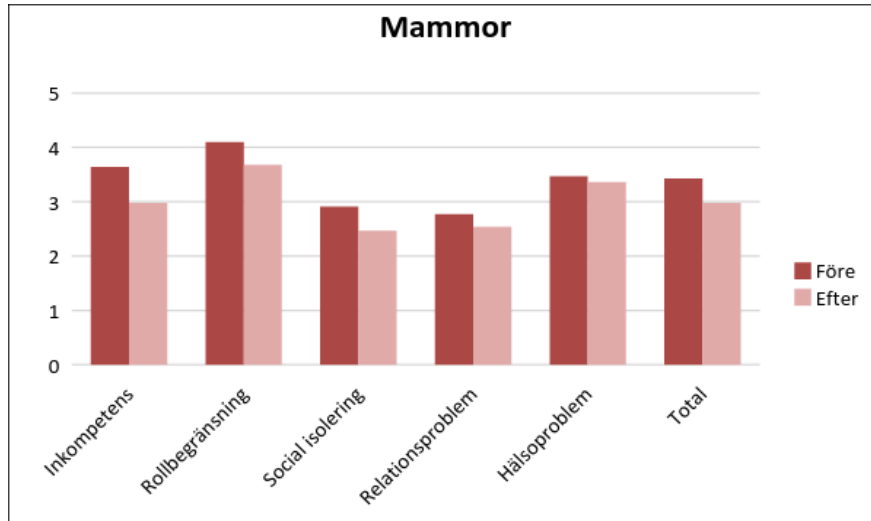
89 personer (43 pappor och 46 mammor)
både före och efter

47 barn 0-12 månader

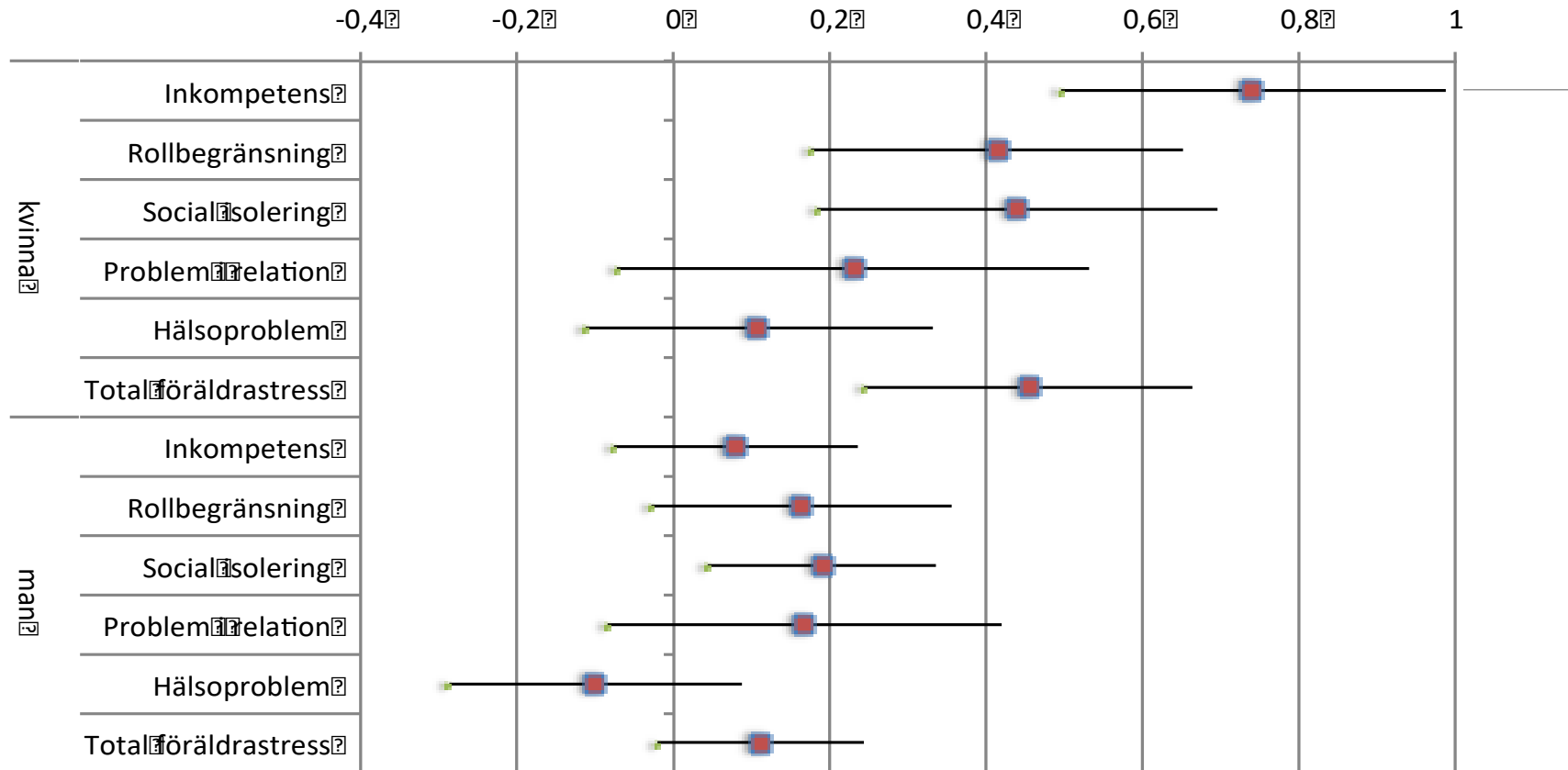
Mammor jmf med pappor

Inledning jmf med avslut

Medelvärdeskillnader

Medelvärdeskillnader för mammor och pappor vid inledning och vid avslut och 95% konfidensintervall. (Ju längre från noll desto större skillnad. Om korsar noll ingen signifikans)

Resultat vid inledning

Föräldrarna vid MVNV skattar signifikant högre stress än genomsnittsföräldrar

Vid inledning av kontakt upplever föräldrarna mest stress inom område *Rollbegränsning*

Mammor skattar inledningsvis en signifikant högre stress än pappor, i synnerhet inom område *Inkompetens*

Resultat vid avslut

Föräldrar som grupp skattar en signifikant lägre nivå av stress totalt sett när behandlingen avslutas

Mammor skattar vid avslut signifikant minskad stress inom område *Inkompetens*, *Rollbegränsning* och *Social Isolering*

Pappor skattar endast signifikant lägre stress inom område *Social Isolering*

Mammor jmf med pappor

Mammor skattar vid avslut fortfarande signifikant högre stress än pappor inom område *Inkompetens*.

Sammanfattning av resultatet

Behandlingen vid Mellanvård Nordväst minskade föräldrarnas upplevelse av stress i sitt föräldraskap

Det fanns skillnader i upplevd stress mellan mammor och pappor som vi inte kan dra några slutsatser av, men som kan utgöra en utgångspunkt för fortsatt utveckling av familjeterapi med spädbarn och deras föräldrar - såväl mammor som pappor

Tack!

---

stina.helmstrand@gmail.com